

kateri diha materinska ljubezen in vera v božične skrivnosti. Naj bo vprizoritev tega misterija doživetje čnega večera. Pri obeh predstavah bo imel slavnostni govor o Mešku g. profesor dr. Ivan Dornik iz Maribora. Vse domačine in okoličane, tokrat zlasti Temaževčane kot Meškove najbližje rojake, vabimo, da se te Meškove proslave v velikem številu udeležite! Tudi zvezke z vlaki so ugodne na vse strani. Iz prijaznosti sodeluje pri tej proslavi orkester Glasbenega društva v Ljutomeru. Naročite vstopnice v predprodaji!

Ljutomer. Miklavžev večer bomo imeli v Kat. domu tudi letos, kakor vsako leto in si-

cer v nedeljo dne 9. dec., popoldne ob 4. uri. Na sporedu je Vodopivčeva spevoigra »Kovačev študent« v treh slikah in nastop Miklavžev. Kovačevega študenta poznate. Že samo to spevoigro je vredno priti poslušat. Pa tudi Miklavž, Matjaž Žnidarič, ima pripravljen velik meh za smeh. To se mu bomo zopet nasmejali. Tudi ti si pripravi meh za smeh. Vstopnina za ta večer je globoko znižana. Dala se sprejemajo v nedeljo predpoldne do prireditve popoldne v čitalnici Kat. doma. Prinesite darila in pridite!

*

Novi uredbe. — Zaščita denarnih zavodov.

Dne 24. novembra t. l. je izšla v »Službenih novinah« poleg nekaterih drugih uredb, ki posegajo globoko v naše gospodarsko življenje, tudi uredba o zaščiti denarnih zavodov. Prejšnja tozadevna uredba je bila izdana pred 1 letom in je veljala samo za eno leto, ker ni zadobila med tem potrdila v narodni skupščini.

Nova uredba se drži v glavnem stare uredbe, prinaša pa vendar nekatere važne in zanimive izpremembe, ki jih zato v glavnem navajamo.

Vse prošnje, ki so jih vložili denarni zavodi za odlog plačil še po prejšnji uredbi, veljajo še en mesec, nato pa lahko vložijo denarni zavodi prošnjo za zaščito samo po novi uredbi. Prošnje ne rešuje več ministrski svet na podlagi predloga ministrskega odbora, o takih prošnjah odloča samo minister za trgovino in industrijo. Le v posebnih slučajih, če gre za posebne olajšave, odločata poleg tega ministra še finančni minister in minister za pravosodje.

Odložitev plačil je mogoča za največ šest let. Poleg odložitve plačil pa more denarni zavod zaprositi še za sanacijo ali pa tudi za likvidacijo izven stečaja. Odgoditev plačil se more nanašati samo na stare dolge, vse nove obveznosti denarnih zavodov se morajo voditi v novih knjigah s posebnimi raču-

ni. Po preteku šest mesecev, ko je bila zaščita dovoljena, mora denarni zavod napraviti razporeditev izterjavanja plačil v tem času. Razen tega pa mora napraviti razpored, kako hoče v bodočih treh mesecih kriti stare dolge.

Pri izplačilu vlog morajo denarni zavodi vpoštevati najpreje male vlagatelje, med temi najpreje one, ki imajo vlogo manjšo od 10.000 Din, šele nato pridejo na vrsto večji vlagatelji. Med vlagatelji morajo imeti pri izplačilu prednost oni, ki so bolj potrebni.

Važna so tudi nova določila, kako dolžniki plačujejo svoje obveznosti pri zavodih. Do sedaj je bilo dano na prostu denarnemu zavodu, da sprejme v poravnavo dolgov v plačilo tudi svoje hranilne knjižice. Po novi uredbi je natančno določeno, da se more vršiti plačilo dolgov, starih ali novih plačil ali izplačil, na ta način, da mora sprejeti denarni zavod do 50% vsakokrat plačane svote v denarnih knjižicah (lastnih sevedeh), ako se plača ostalih 50% v gotovini. Tdoločilo je važno tudi za kmete pri plačevanju vseh dolgov ali anuitet. Torej morejo kmetje, ki se poslužijo zakona o zaščiti kmeta, plačevati polovico svojih obveznosti v hranilnih knjižicah.

Zelo važno je določilo o pretvarjanju vlog (to je starih terjatev) v delnice te-

že stari Azteki so se naslajali nad neke vrste primitivno čokolado iz kakovih zrn. Toda stoletja so pretekla, predno je uspelo izdelavo čokolade dvigniti do take popolnosti, kakor je mlečna čokolada Mlekita. Mlečna čokolada Mlekita je odlična slaštica, ki zadovolji najbolj razvijen ukus, pričara topeč se v ustih prijeten telesni počutek in oplemeni ustni dah.

1199

MIRIM
KRALJICA ČOKOLADE

ga zavoda ter prenos starih terjatev v poseben rezervni sklad. Pri tem se vloge do 10.000 Din ne bodo pretvarjale v delnice, od vlog, ki se glasijo nad 10 tisoč Din, pa je mogoče pretvoriti v delnice zavoda vloge do največ 40% cele svote. Do tega odstotka se morejo pretvoriti vloge tudi v prioritete delnice, ali pa v posebni rezervni sklad. To pretvarjanje pa je mogoče samo, ako pristane na to večina vlagateljev. Oni vlagatelji, ki se ne izjavijo, se štejejo, kakor da so se izjavili za pretvoritev vlog v delnice ali v rezervni sklad.

V novi uredbi so še posebej vpoštevane tudi samoupravne hranilnice, ki v starih uredbah niso bile toliko omejene.

Vsakemu zavodu, ki je aktiven, pa hoče likvidirati, mora minister za trgovino dovoliti odložitev izplačil v smislu te uredbe, da more izvesti lažje likvidacijo.

Zlasti v mestih je mnogo zadrug, ki se bavijo v pretežni meri z bančnimi posli, veljala pa so za nje določila zaščite za kreditne zadruge po uredbi o

katerih še nobeden ni videl kaplje dežja, čeprav se podijo večkrat oblaki preko omenjene naselbine. V Paypa že ni deževalo 15 let. Kraj leži ob morški obali in je našim vremenoslovcem — velika uganka.

Cvetlica,

ki raste samo na dveh krajih. Zelo redka cvetlica, ki se imenuje z latinskim imenom vulfenia, ima modro-violetni cvet in so jo izsledili doslej v območju Himalaja pogorja nad Indijo v Aziji in v višini 994 pri Smohorju na Koroškem.

Smeti v Londonu.

Pri pometanju ulic v Londonu je dnevno zaposlenih 8000 oseb. Londonski cestni pometalci stanejo na leto

Med tem je prispel na peruansko obrežje iz Paname de Almagro z veliko ladjo in številnimi vojaki ter se je pridružil Pizzaru. Na pobudo novodošlih, ki so pričakovali velikega plena, so postavili Atahualpo pred sodišče in ga obdolžili, da zbira vojsko proti Špancem. Pred vsem je tlačil kralja v nesrečo tolmač Felipillo, ki je prevajal kraljeve odgovore nalašč napačno. Kralja so obsodili na smrt na grnadi. Ker se je dal pred smrtjo krstiti, so ga samo zadavili.

Po smrti obeh sovražnih si bratov so bili Španci gospodarji vse dežele. Indijanci so bili kot čreda brez pastirja. Nastala je velika zmeda. Med Indijanci jih je bilo več, ki so se hoteli polastiti kraljevske kroge.

Pizzaro in de Almagro pa sta se napravila na pot proti glavnemu mestu. Imela sta z Indijanci več hudih bojev. Ko sta dospela v Kuzko, sta takoj začela pobirati zlato, kar ga je bilo dosegljivega. Naropala sta velikansko bogastvo.

A tudi na španski strani se je pojavila huda zmešnjava. Zvedelo se je, da koraka proti Peru Alvarado, ki se je bil udeležil že Cortesovega pohoda v Mehiko. Cesar Karl V. mu je dal dovoljenje za osvojitve vseh pokrajin, ki so ležale izven Pizzarovega območja. Alvarado je imel s seboj mnogo vitezov in izborna opremljeno četo. Pizzara je zaskrbelo, kako bo. Poslal je proti

Alvaradu Almagro s stotnijo vojakov. Ko sta se približala drug drugemu, sta bila nekaj časa neodločena, ali naj začneta boj, ali naj se pobotata, kar sta tudi storila. Alvarado se je obvezal, da bo skušal osvojiti pokrajine južno od Peru. Rad bi pa obiskal Pizzara in zato sta se podala oba v Kuzko. Med potjo sta imela krvave boje z Indijanci.

Ko je zvedel Pizzaro, da se bliža Alvarado, mu je šel daleč naproti, da ne bi videl Alvarado sijaja in bogastva v Kuzko in se morda vendar le ne premislil glede odhoda. Srečanje je bilo zelo ljubeznivo. Alvarado se je odpravil po pozdravu po svoji poti.

Med tem je dospel v Kuzko zakoniti dedič kraljevske kroge Inkov. Imenoval se je Manko Inka. Zahteval je od Pizzara, naj mu pomaga na prestol. Pizzaro mu je to tudi obljubil, a je izvršitev obljube vedno zavlačeval, češ, da manjka še to, da se še ni izvršilo ono itd. Poleg tega so pričeli Španci sami razdeljevati posestva med seboj. Vse je kazalo, da starega kraljestva ne bodo več obnovili. Nasprotno! Pizzaro je dal mladega Inka zapreti v trdnjavo. Nato se je podal na morsk obalo, kjer je ustanovil ob izredno ugodnem pristanišču mesto Los Reyes (Sv. Trije kralji). To se je zgodilo leta 1534 na praznik Sv. Treh kraljev. Mesto se imenuje danes Lima. V